

הארי פוטר אדום

גרסה פיראטית מתורגמת לסינית של הספר החדש בסדרת "הארי פוטר" נמכרת בבייג'ין שלושה חודשים לפני התרגום המאושר על ידי בעלי הזכויות המקומיים. זאת שבועיים לאחר השקתו העולמית של הספר באנגלית. בגרמניה קיימת כבר גרסה מתורגמת ברשת, אך רק בסין הצליחו לייצר ספר מודפס, הנמכר שם עבור 20 שקל. המהדורה האנגלית הרשמית של הספר נמכרה בבייג'ין עבור כ-100 שקל. אומרים כי הוור"סיה הפיראטית כוללת כמה שגיאות והשמטות. ב-2003 ניסה המו"ל הסיני להילחם בהעתקות על ידי פרסום התרגום עשרה ימים לפני מועד יציאתו הרשמי.

ברנדו והפיראטים

ספר פרי עטו של השחקן מרלון ברנדו, שנפטר ביולי 2004, רואה אור בארה"ב. הספר "Tan-Fan",

הצעה לסרט שהפך לרומן, עוסק בפירטים בימי הדרום ונכתב בשנות השבעים יחד עם איש הקולנוע דונלד קאמל. הרומן יצא לאור בחודש הבא. המבקרים טוענים כי הדמות הראשית בספר, הרפתקן עב בשם אנני (קיצור של אנטולי) דולפי מבוססת על ברנדו עצמו. דולפי נכלא בהונג קונג בגין הברחת כלי נשק, ואחרי שחרורו מתאהב במדאם לאי צ'וי, המשכנעת אותו לגנוב מטען של כסף מספינה בריטית.

שלום לנין

ברלינאים בעלי נטיות שמאליות הנתמכים על ידי תעשיית התיירות מבקשים להחזיר לעיר את פסלו של איליין ולדימיר לנין שהוסר ב-1991 מעט לאחר נפילת החומה. הסצנה בה נראה הפסל, שגובהו 19 מטרים, נישא על ידי הליקופטר, היא אחת הזכורות ביותר מהסרט "להתראות לנין!". היום קבור הפסל בינר בפאתי ברלין, ובין הלווייתנים הנבדקים להעמדתו מחדש, מוזיאון ההיסטוריה הגרמנית.

היום יום הולדת

היום בשנת 1933 נולד השחקן הבריטי פיטר אוטול, מי שהתפרסם בעיקר כשגילים את דמותו של

לורנס איש ערב ועוד תפקידים רבים וחשובים. ב-1942 נולדה בלימה, פרו, הסופרת איזבל איינדה, בת דיפלומט ואחייניתו של נשיא צ'ילה סלבדור איינדה. הוריה התגרשו והיא גודלה על ידי אימה וסביבה, ועבדה כעיתונאית במדיות שונות. ב-1973, לאחר ההפיכה בצ'ילה וההתנקשות בדודה, יצאו איזבל, בעלה וילדיהם לגלות בונצואלה, שם החלה לכתוב את הרומן הראשון והמפורסם ביותר שלה, "בית הרוחות", המבוסס על ההיסטוריה המשפחתית והלאומית שלה. ב-1995 פרסמה את הספר "פאולה", המבוסס על הקומה שהור בילה למותה של בתה ב-1992. "בית הרוחות" הפך לסרט קולנוע בכיכובם של מריל סטורף וג'רמי אירוונס.

צמחים שלא מסתבכים איתם

הם ישדרגו לכם את הגינה מבחינת מראה ואקזוטיקה אבל אל תשאירו אותם לבד עם הקרפדה האהובה עליכם. ברוכים הבאים לעולמם של הצמחים הטורפים ← ד"ר ענת מדמוני

כמו אצלנו, מצוקה ועוני מובילים להתנהגות אלימה. צמח טורף

יניקה; יש לו שלפוחית שקופה למחצה המצויה על העלה ובקצה מעין דלת הנפתחת פנימה. כאשר החרק נוחת על השלפוחית נפתחת ה"דלת" והמים נשאבים עם החרק פנימה, כאילו אמר רתם את מילת הקסם סזאם הפתח. הפ"תיחה והסגירה של דלת הנאריד היא התנועה המהירה ביותר בעולם הצומח והיא אורכת כ-1/30 שניה.

המוכרת והנמכרת ביותר מבין הצמחים הטורפים היא הדיונאה, הטורפת נמלים, עכבישים, חיפושיות וזבובים. כל עלה נראה כמו שתי כפות ידיים, שבקצהן מצויות שיניים ארוכות המשמשות כסורגים המונעים מהט"רף להימלט לאחר שהוא נלכד. כאשר החרק נוחת על המלכודת היא נסגרת ומיצי עיכול מופרשים. כשמסתיים התהליך, לעיתים לאחר שבוע ימים, רק אז תפתח המלכודת מחדש. כל מלכודת מסוגלת להיפתח ולהיסגר עד חמש פעמים, לאחר מכן היא מודקנת ומתה.

קצת מים וזבוב מת

אם יש לכם נשמה של ילד ואם חשקה נפשכם לבקר בארץ הפלאות, צמחים טורפים הוא העניין שבבילכם. הימים שהיה צריך להבריח אותם בכיסים ממדינות ניכר חלפו וכיום ניתן לקנות אותם בארץ. יש אפילו צמחים טורפים תוצרת כחול-לבן המותאמים בארצנו. למרות הכחול-לבן, אי אפשר לעשות עיגול פינות וקיצור הליכים בנוסח ישראל. יש כללים מדויקים ומדוקדקים לגידול, שאם לא תקפידו עליהם ייפח הצמח את נשמתו וימצא את מקומו בפח אשפה.

הכי כדאי לגדל אותם בסטרדיום, שהוא חממה קטנה שנה המיועדת לבית, אותה אתם יכולים להניח אפילו על שולחן הכתיבה. היתרון הגדול שלה הוא שהיא מאפשרת שליטה מלאה על רמת האהרה והלחות. אבל אתם ממש לא חייבים; אפשר להניח את העציץ בבית או מחוצה לו. לכל מין של צמחים טורפים תנאים אופ"טימאליים משלו. מה שחשוב הוא להקפיד על סוג הא"ר, דהיינו, עדיף אדמת כבול חומצית, וגם למקם את העציץ במקום מואר ללא שמש מלאה. ההשקיה תמיד תחתית, צריך להשקות רק עם מים מזוקקים או מי גשם; מים מינראליים או מי ברז אינם מתאימים כלל. כדאי לרסס במים סביב הצמח מספר פעמים ביום, כדי לשמור על לחות האוויר. ולגבי האוכל – אמנם מפתה ביותר לר"אות את הפעולה המרהיבה של תנועת המלכודת של הדיונאה, למשל, אך אין צורך להאכיל אותה שלוש פעמים ביום. ואם אתם בכל זאת מאכילים, מוזן כלבים או מזון של בני אדם לא יעשה את העבודה, תשתדלו למצוא איזה זבוב מת.

הנושא מצית את דמיונם של חובבים ואספנים בכל רחבי העולם. אגודות כמו בהולנד, אוסטרליה, צרפת, איטליה וגם בארץ. אתם יכולים לצאת למ"סעות ציד של צמחים טורפים מדי שנה אם תימנו על חברי האגודה הבינלאומית לצמחים טורפים. אם אין אתם מעוניינים לכתת את רגליכם בג'ונגלים טרופיים, לרדשדש בכיפות או להחליק על קרחונים, אתם יכולים להגיע לחממה הטורפית של הגן הבוטני בירושלים, כאן תוכלו לפגוש את הכדנית, השופרית הדיונאה ועוד.

ממש לא, הצמחים הטורפים משתמשים באסטרטגיות של פרסום. משדרים לעולם גירויים כצבע, ריח וצוף כדי למשוך אליהם טרף. כמו צייד סבלני הם יושבים, מחכים וממתנים לטרפם שרק ימעד. מן הראוי לומר שאין להם מערכת עצבים כמו לבעלי חיים, וכן אין להם יכולת חשיבה. פועל אצלם מנגנון פיסיולוגי אוטומטי הגורם לת"גובת הטריפה והעיכול.

ירוק

הבוטנאי הראשון שגילה את הצמחים הטורפים היה ארתור דובס, מושל צפון קרוליינה, בשנת 1760 (תארו לעצמכם פוליטיקאי שהוא גם בוטנאי, כיום הציירוף יכול רק להעלות חיוך). הוא זה שטבע לראשונה את המושג צמחים טורפים, והצמח הראשון שגילה היה דיונאה, או בשפה העממית מלכודת ונוס - Venus fly-trap. צ'רלס דרווין היה הראשון שתיאר את התר"פעה בשנת 1877 בספרו הנושא החל לתפוס תאוצה ברחבי העולם רק אחרי מלחמת העולם השנייה, כשקמו אגודות חובבים וגופים מסחריים החלו לע"סוק בגידולם. כיום אנו מכירים מעל 600 מינים של צמחים טורפים, רובם מהבר, אך חלקם הכלאות של מטפחים.

עשרים מטר גובה

עולמם של הצמחים הטורפים הוא עצום, מגוון ועדיין בלתי מובן בחלוו מבחינה מדעית. הצמח הטורף הגדול ביותר הוא מטפס מהסוג כדנית, היכול להגיע לגודל של כעשרים מטר. הוא יכול לתפוס טרף גדול כמו צפרדעים ולעיתים נדירות אף צפרים ומכרסמים. הצמח הטורף הקטן ביותר שייך לסוג טללית, גודלו מספר מילימט"רים והוא שימש לרפואה וכשיקוי אפרודיזי. לכל מין יש את המלכודת המיוחדת לו. הטללית, למשל, היא בעלת מלכודת "דבק", העלים שלה מכוסים שערות המפרי"שות חומר דביק. ה"דבק" הזה הוא החוק ביותר בטבע, אפילו יותר מדבק מגע. כשמגיע החרק נוחת על העלה הוא נדבק לשערות, בניסיונותיו להשתחרר הוא הולך ומסתבך, והשערות מתחילות להפריש את נוזל העיכול, החרק מתפרק והצמח סופג את המזון הנחוק לו. בסיום פעולת העיכול המלכודת נפתחת ושאריות החרק, ינוח על משכבו בשלום, עפות ברוח. בארץ מין בר אחד בלבד והוא הנאריד המצוי הגדל באזורי ביצה כמו החולה. הוא יכול לצוד חלזונות, חר"קים ואפילו דגיגים. המלכודת שלו מבוססת על פעולת

שאומרים צמחים טורפים האסוציאציה הרא"שונה שעולה לי בראש הוא הסרט חנות קטנה ומטריפה. הקשישים שביניכם ודאי זוכרים את הגרסה של רוג'ר קורמן מ-1960, ואילו היותר צעירים את זו משנת 1986 של פרנק אוז. הכוכב הראשי הוא צמח טורף הגדל על ליטרת בשר למימדים מפלצתיים. הצמח דורש מאדוניו, הננו העובר בחנות צמחים, לספק את צרכיו כשהוא תובע ללא הפסק feed me, feed me, feed me. הסוף הוא על פי מיטב המסורת האמריקאית, הח"נון זוכה באהובתו והצמח המפלצתי מודבר. אין לכם כל סיבה להיבהל, צמחים טורפים אינם אוכלים אנשים

הם משדרים לעולם גירויים כצבע, ריח וצוף כדי למשוך אליהם טרף. כמו צייד סבלני הם יושבים, מחכים וממתנים לטרפם שרק ימעד. מן הראוי לומר שאין להם מערכת עצבים כמו לבעלי חיים, וכן אין להם יכולת חשיבה. פועל אצלם מנגנון פיסיולוגי אוטומטי הגורם לתגובת הטריפה והעיכול

או חיות מחמד. אתם יכולים בשקט להשאיר לידם את התינוק, הם אינם רעילים, אין להם שיניים ואפשר לגעת בהם ולגדל אותם בבית. ולא, זה ממש לא כמו לגדל אריה בכלוב.

הצמחים הטורפים בהתפתחות אבולוציונית מופלאה פיתחו מנגנונים המאפשרים להם לתפוס ולעכל בעלי חיים; בעיקר חרקים, אך גם דו חיים וזוחלים קטנים. איך זה קרה? מיהם הצמחים הטורפים ומה מייחד אותם בעולם הצומח? צמחים רגילים מייצרים בעצמם את מזונם (סוכרים) בעזרת השמש, וכן קולטים מן הקרקע מלחים ומים. כך גם צמחים הטורפים, אולם היות והם חיים באזורים קשים לגידול ועניים במלחים כמו אזורים ביצות, אזורים טרופיים גשומים ואזורים הפשורת של"גים, הם פיתחו לעצמם מנגנונים מיוחדים כדי שיוכלו להשלים את החסך שלהם במזון.

מה דרווין אומר?

האם ניתן לערוך אנלוגיה לאנשים, האם מצוקה ועוני יכולים להביא להתנהגות אלימה? נקודה למח"שבה. צמחים אלו פיתחו מנגנונים המאפשרים לכידת טרף - מלכודות ציד מתחכמות ובלוטות עיכול (ממש כמו אצלנו בקיבה), המפרישות חומרים המפרקים את הטרף, וסופגות את תוצרי העיכול - תהליך זה יכול להימשך מספר ימים. האם הם צריכים לנוע כדי לצוד?

טורפים ברשת

- צמחים טורפים ונטרפים - האתר של אריה כהן עוסק בריבוי גידול וטיפוח צמחים טורפים. כאן תוכלו לקנות דיונאה, נאריד, שופרית ועוד מגוון צמחים שגודלו ואוקלמו לתנאי הארץ. www.thecarnivorousplants.com
- פורום של צמחים טורפים, סחלבים וצמחי טרריום - כאן תוכלו לשאול, להתייעץ ולמ"צוא מידע על צמחים טורפים עם חובבים מכל קצווי הארץ. www.exoticpets.co.il/forum
- האגודה הבינלאומית לצמחים טורפים - כל מה שחשקה נפשכם לדעת על צמחים טור"פים. ממידע לגידול ועד החלפות לאספנים. www.carnivorousplants.org